

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.и.п. Георги Велков Колев
Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“
на дисертационен труд
на Недко Петров Петров
на тема „Влияние на глобалните институции за дългосрочно прогнозиране върху
световните процеси на интеграция“
за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.4. Социални дейности
докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното
производство (Социални дейности)“
научен ръководител: проф. д.с.п. Софя Борисова Илиева

Недко Петров Петров е роден през 1993 г. През 2016 г. придобива ОКС бакалавър, а през 2018 г. завършва магистърска специалност „Регулиране и контрол в системата на социалните дейности“.

Той е зачислен в редовна форма на докторантура през 2018 г., като считано от 05.04.2021 г. е отчислен предсрочно с право на защита.

В центъра на разгледаната докторска дисертация на Недко Петров стои проблемът за дългосрочното прогнозиране.

Дългосрочното прогнозиране, свързано с нарастналият интерес към социалното познание подбужда към разработването на все по-нови технологии за социалното развитие. Понастоящем в света са натрупани голям обем от научни теории и свързани с тях реализирани практики, които разкриват както съдържанието на социалното, така и на прогнози, свързани с него. Но за тяхното екстраполиране в бъдещето, отразяващо обективните социални процеси и техните връзки е необходимо комплексно, интегрирано взаимодействие между обществените и природните науки, както и на научна информация от всички области на общественото познание.

Дисертацията е изградена от Въведение, Концепция, три глави, заключение и приложения. Съдържанието и въври в посока на следните линии:

В ПЪРВА ГЛАВА „РАЗВИТИЕ НА ИДЕИТЕ И ПРАКТИКИТЕ ЗА ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ“ се разглеждат представите за бъдещето и неговото предвиждане от Древността до Модерната епоха; Осъзнаване на настоящето и неясност за бъдеще в Първобитното (доисторическото) общество и представите за възможните бъдещи светове в Древността, като се акцентира върху Оракулката традиция и утоличните концепции за бъдещето. Фокусира се и върху научната фантастика – художествена форма за дългосрочно прогнозиране бъдещето на човечеството. Показва се процесът на създаване на футурологията като наука за бъдещето, символ на дългосрочното прогнозиране. Представят се утвърдени представители на дългосрочното прогнозиране и техните концепции за бъдещето. В тази глава докторантът развива и основни понятия и теоретични положения, дефиниращи дългосрочното прогнозиране. Подробно са анализирани методите на дългосрочното прогнозиране.

ВЪВ ВТОРА ГЛАВА „ГЛОБАЛНИ ИНСТИТУЦИИ ЗА ДЪЛГОСРОЧНО ПРОГНОЗИРАНЕ И ТЕХНИТЕ ДОКЛАДИ“ се представя многообразието от прогностични институции в глобален мащаб, като се акцентира върху двете най-важни глобални прогностични институции - РАИД Корпорейшън и Римски клуб. По-нататък докторантът развива тезите си около тези две институции.

Той представя РАИД Корпорейшън като фабрика за мислене („think tank“). Идава за него Историческа справка, посочва научните ѝ достижения и посочва докладите му.

Докторант Недко Петров представя по същия, сходен начин и Римски клуб като посочва, че той е флагман на дългосрочното прогнозиране. За него също представя историческа справка, посочва научните му достижения и представя неговите доклади.

В ТРЕТА ГЛАВА „ГЛОБАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ ОКОЛО ДЪЛГОСРОЧНИТЕ ПРОГНОЗИ НА ВОДЕЩИТЕ ФУТУРОЛОГИЧНИ ИНСТИТУЦИИ. ЕМПИРИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ“ Недко Петров дефинира понятието „интеграция“, като подробно анализира глобалната интеграция около дългосрочните прогнози на водещите футурологични институции:

1. Интеграция около дългосрочната прогноза за овладяването на космическото пространство от човека (РАИД Корпорейшън).
2. Интеграция около дългосрочната прогноза за населението на Земята (Римски клуб).
3. Интеграция около дългосрочната прогноза за устойчиво развитие (Римски клуб).

По-нататък докторантът показва емпирично изследване относно дългосрочното прогнозиране и интегриране около неговите идеи състоящо се от анализ на документи и пряк а електронна анкета.

Чрез представеният ми за стеновище дисертационен труд се постига следното:

1. Осъществена е целта на **научното изследване** да се получат знания за дългосрочното прогнозиране под формата на проверими обяснения, в резултат на обобщение и синтез на резултатите свързани с него.
2. В дисертационната разработка е реализирана **познавателната дейност** на две основни нива на осмисляне на действителността: емпирично и теоретично, за да се отрази в дълбочина обективната реалност, свързана с еволюцията на дългосрочното прогнозиране.
3. Благодарение на **емпиричното познание** в дисертационната разработка са натрупани достатъчно голям обем от научни доказателства, благодарение на които се формират в достатъчна степен представи и знания за дългосрочното прогнозиране, за да послужат те като база на задълбочени научни разсъждения.
4. Чрез **теоретичното познание** в дисертационната разработка се навлиза по-дълбоко в научното търсене и се обясняват специфичните същностни характеристики на дългосрочното прогнозиране. Чрез това ниво на познанието се преодолява съзерцателността на емпирията, обяснява се същността, систематизира се и се утилитизира познанието за него. Така се достига до теоретично осмисляне на дългосрочното прогнозиране като научен метод.
5. Основната характеристика на дългосрочното прогнозиране **като научен метод** се състои в това, че той се основава на събирането на наблюдаеми, емпирични и измерими доказателства, на чието основание се формулират бъдещи тенденции.
6. Представените емпирични доказателства за неговата еволюция показват, че освен в богатата човешка практика, той *намира приложение и в различните групи науки.*

7. По дълбоко трябва да се подчертае, че **в генезиса на дългосрочното прогнозиране стоят формалните науки** – логика, математика, теория на игрите и др.
8. В дисертационната разработка е достигната целта на научното изследване, като е **създаден научен принос** по посока доказване на работната хипотеза и обобщаване на нови и потвърдителни факти за ефективността на дългосрочното прогнозиране.
9. Видно от съдържанието на дисертацията става ясно, че **дългосрочното прогнозиране има отношение към:**
- проектиране на **социалната динамика и социалните изменения;**
 - прогнозиране на **социалната промяна** – изменение цялостната система или елементи на обществото;
 - **социалното време** – прави връзката между настояще и бъдеще;
 - **социалният ефект** на човешката дейност както в настоящето, така и в бъдещето;
 - **моделирането на социалните процеси** за дългосрочен период от време;
 - **социалното проектиране** като научно-обсеповано моделиране на социални обекти;
 - изследването на настоящи и бъдещи **социални процеси;**
 - има пряко отношение към **социалното управление;**
 - **социологическите експерименти** - дава възможност да бъдат пробирани, установени или прогнозирани възможностите на различни форми на социална дейност;
 - обогатяването на **социологическото метапознание**, като подпомага развитието на неговите теоретични и емпирично равнища.

Приемам предложените научни и научно-приложни приноси.

Нямам въпроси и критични бележки към докторанта.

Заклучение:

Имайки предвид изложеното по-горе:

1. Давам положителна оценка на дисертационния труд.
2. Предлагам на уважасмото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Недко Петров Петров.

Дата: 27.05.2021 г.

Изготвил
проф. д.и.п. Георги Колев